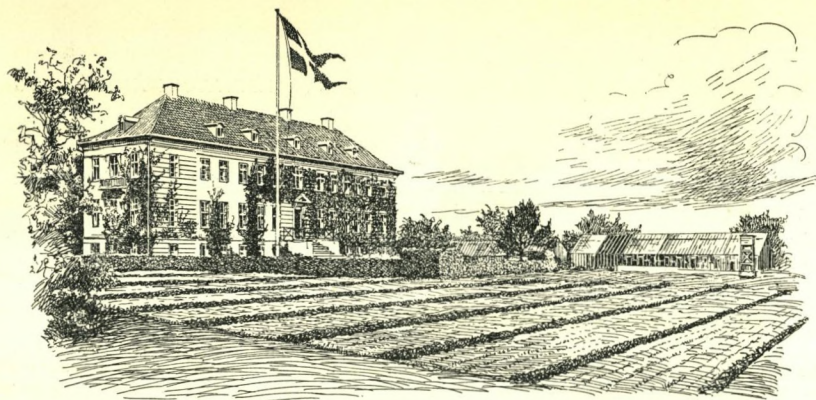




STATENS PLANTEPATOLOGISKE FORSØG

Månedsoversigt over plantesygdomme

350. — Oktober 1955

Der blev for oktober måned modtaget beretninger fra 80 medarbejdere; endvidere blev der besvaret 187 forespørgsler.

Sygdomme på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

Spiringsfusariose. Kvaliteten af årets høst af vintersæd har været særdeles fin, og rugen og hveden har spiret pænt og ensartet næsten alle steder.

Bælplanter.

Kløverens knoldebægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). Der meldes ikke om angreb af betydning.

Bederoer.

Hjerte- og tørforrådnelse (bormangel) angives i de fleste indberetninger at have været usædvanligt udbredt med ofte stærke angreb. Af i alt 61 beretninger tales i 14 om sjældne angreb (6 svage, 8 stærke) og i 41 om almindelige (16 svage, 25 stærke). Udstrøning af 15 kg borax pr. ha i foråret har på jorder, der ligger på grænsen af bormangel, eller som har svag bormangel, kunnet dække planternes behov for bor, medens denne dosis har været for lille ved stærkere bormangel. Fra Viborg skrives: „Tørforrådnelse i bederoemarkerne findes i alle nuancer. Som i kålroemarkerne er det værst på de lette, overkalkede jorder, men forekommer iøvrigt på alle jorder, og lette angreb findes også, hvor der i foråret er tilført borax. Med et sådant år som baggrund må det tilrådes at bruge borax på praktisk talt alle jorder“ (O. Th. Nielsen); Silkeborgegnen: „Stærkere udbredt i år end sædvanligt. Angrebene i år bekræfter, at man altid bør tilføre borax til roemarkerne“ (J. J. Søndergaard); Kibæk: „Er meget ondartet i år. Det ser dog ud til, at 15 kg borax pr. ha kan holde angrebet i ave, derimod virker den borholdige salpeter tilsyneladende knap så godt — dette må vi have forsøgsmæssigt belyst. Hvor der er brugt store mængder af staldgødning, er angrebet de fleste steder uden betydning“ (H. Quistgaard Mortensen); Give: „Tørforrådnelse i bederoerne er meget almindelig, man kan finde den i næsten alle marker. En mark med let lerjord og Rt. 5,9 havde stærk bormangel, og man må dog betegne jorden som kalkfattig. I år har man kunnet se i bederoerne, hvor gamle mergeldynger har ligget, og jo højere reaktionstallet i jorden er, des værre angreb ser man. Dog må man formene, at den tørre sommer er skyld i de stærke angreb, men det bliver med denne sommers erfaring ikke lettere at tildele markerne den rigtige mængde mergel eller kalk“ (Arne Anthonsen); statens forsøgsstation Virumgaard: „På bederoer i et gødningsforsøg med stigende mængde kvælstof på staldgødet og ikke staldgødet jord fandtes nogle angreb af tørforrådnelse. Angrebsprocenten var tydeligt stigende med stigende mængde kvælstof og især på ikke staldgødet jord. Der blev i foråret givet 20 kg borax pr. ha til hele forsøget“ (S. P. Lyngby); Lolland og Falster: „Tørforrådnelsen har været mere udbredt i år end tidligere. Stærke angreb på de milde jorder med grusunderlag, selv hvor der er anvendt 20 kg borax pr. ha. På de noget stærkere jorder har der været mindre angreb. For at sikre sig mod tørforrådnelse ser det ud til, at mængderne, der hidtil har været anvendt, må sættes noget op, fra 15—20 til 25—30 kg borax pr. ha“ (Aage Hovmand). Et par indberettere har gjort erfaringer med sen tilførsel af bor. Århuseggen: „Til trods for at angrebet viste sig sent, har vi tilrådet sprøjtning med borax. Sprøjtning omkring 1. september har vel ikke sat udbyttet af rod op, men på toppen har der været synlig virkning, således at der efter sprøjtningen har været færre roer med ødelæggende angreb“ (H. H. Rasmussen); Grindsted: „En udsprøjtning af borax eller borsyre d. 19. september har ikke givet synlig virkning, så man må forvente, det er nytteløst at sprøjte så sent. Hvor bor er udbragt i foråret, står roerne fuldstændig friske og stærkt grønne endnu“ (J. J. Jakobsen).

Virus-gulsot (*Beta virus 4*) i første års roerne. Angrebene har ikke bredt sig nævneværdigt i den forløbne måned, og ved månedens slutning kan man af de indløbne beretninger danne sig det samme billede som det, der er omtalt i sidste månedsoversigt: et gennemgående moderat angreb, der dog kan variere meget fra sted til sted. Hadsund: „Stærke variationer i angrebene styrke, men alt i alt må skaderne betegnes som meget moderate i år. Der har været en god top at putte i siloerne“ (E. Vilhelmsen); Hobro: „Virus-gulsot har ikke her på egnen betydet noget videre i år, en stor del af de gule blade skyldes sikkert bormangel“ (Poul Olsen); Allingaabro: „Sidst på måneden var de fleste bederoemarker gule, men de holdt sig længst grønne, hvor der var sprøjet mod lus“ (N. Engvang Hansen); statens forsøgsstation, Ødum: „Angrebsbilledet varierer stærkt. I mindre stærkt gødede marker er symptomerne stærkt udtalte, og 70—90 pct. skønnes angrebne. I de stærkere gødede marker er symptomerne svage, og 20—30 pct. skønnes angrebne“ (Kr. G. Mølle); Hads Herred: „De fleste bederoemarker er angrebet, men angrebets styrke varierer meget fra mark til mark“ (Arne Hansen); Ribe: „2—3 pct. i de fleste marker, sjældent 4—6 pct.“ (Aage Buchreitz); Faaborg: „Ingen marker helt frie, men angrebene af meget forskellig styrke. Toppens kvalitet mange steder betydeligt nedsat som følge af gulsoten“ (A. Bjerre); statens forsøgsstation Virumgaard: „Til trods for de temmelig stærke luseangreb sommeren igennem har vel højst 10—15 pct. af bederoerne haft virus-gulsotsymptomer ved optagningen“ (S. P. Lyngby); Lolland og Falster: „På Nordfalster findes nogen virus-gulsot, i den øvrige landsdel næsten intet“ (Aage Hovmand).

Bederust (*Uromyces betae*) omtales som temmelig udbredt fra statens forsøgsstation, Ødum (Kr. G. Mølle).

Almindelig skurv (*Actinomyces sp.*). Herom skrives fra Ulstrup: „Misdannelser som følge af stærke skurvangreb på stærkt kalkede jorder“ (H. P. Nielsen).

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Marmorering (bormangel). Som for bederoerne gælder det, at bormanglen i kålroerne er særdeles udbredt, vel navnlig i Jylland, og angrebene er hyppigt stærke. Lemvig: „Ret hyppig i år, hvor der ikke er anvendt bor, selv på jorder, der ikke kan kaldes overkalkede“ (S. Andreassen); Hobro: „På grund af bormangel en del marmorering hos kålroerne, mangelsygdommen dog ikke nær så udbredt i kålroer som i bederoer“ (Poul Olsen); Hammershøj: „Bormangel i kålroer meget almindelig på den sorte sandjord, sjældnere på lerjorder selv med højt Rt. — modsat bederoerne!“ (Kai Skriver); Viborg: „Op mod 90 pct. af kålroemarkerne er påvirket af bormangel, i mange tilfælde vil det få afgørende indflydelse på udbyttet og opbevaringen af kålroerne. Angreb findes på alle jorder fra lette sandjorder til svære lerjorder, men altid værst, hvor der de seneste år er tilført kalk eller mergel, eller hvor der i forvejen er overkalket“ (O. Th. Nielsen); Ulstrup: „Ret almindelig, omend ikke i så alvorlig grad som hos bederoerne“ (H. P.

Nielsen); Allingaabro: „Synes at være stærkere udbredt i år end ellers, selv på marker, hvor man almindeligvis ikke venter det“ (N. Engvang Hansen); statens forsøgsstation, Askov: „Ved en misforståelse blev der ikke tilført borax til et mindre gødningsforsøg i kålroer, og her fremkom der meget stærke angreb; i de kunstgødede forsøgsled var over 50 pct. af roerne hule, medens angrebet var ret beskedent — i forhold hertil — i de staldgødede forsøgsled“ (H. Agergaard); Skærbæk: „Alt for mange kålroer vil stå sig for ringe i den kommende vinter, marmoreringen er desværre ret almindelig at finde“ (Vald. Johnsen).

Kålrøe-mosaiksyge (*Brassica virus I*) har i enkelte egne optrådt med stærke angreb; dette gælder således Slagelseegnen og egnen vest (Aage Munk, Øtoftegaard) og nord (S. P. Lyngby, statens forsøgsstation Virumgaard) for København. En optælling i kålroestammeforsøget det sidstnævnte sted viste en variation i angrebsprocenten fra knap 25 pct. til godt 75 pct., og enkelte stammer skilte sig tydeligt ud fra de øvrige som meget kraftigt angrebne.

Kålbrokssvamp (*Plasmodiophora brassicae*). Der har været påfaldende mange stærke angreb på kålroerne, navnlig i Jylland. Det kan virke besynderligt, at svampen tilsyneladende stik mod „reglerne“ optræder hærgerende i en så tør sommer, som vi har haft i år, og dette har da også undret mange. En forklaring herpå er rimeligvis at søge i den rigelige vinterfugtighed i jorden, som vi havde i foråret. De fugtige omgivelser har givet gode spiremuligheder for tilstedeværende hvilesporangier i jorden og derved beredt vejen for de stærke angreb. Det er ofte muligt at spore smitstoffets oprindelse i de pågældende marker tilbage til udbringning af smittefarlig staldgødning og ajle o.s.v., men lige så ofte står man uden en håndfast forklaring. I disse tilfælde vil det sikkert mange gange vise sig, at der er sket en gradvis smitstofophobning gennem årene ved „småforsyndelser“ i behandlingen af marken, hvilket hidtil måske ikke har givet sig tydeligt til kende; men når de gunstige smittebetingelser så er der, har man på een gang de stærke angreb. At angrebene er værst i de mest tørre partier af markerne, som flere skriver, er sikkert kun tilsyneladende og bør utvivlsomt ses i relation til den modgang, kålroerne iøvrigt har mødt på sådanne lokaliteter. Af de mange modtagne beretninger citerer vi følgende: Brønderslev: „I hvilke forhold årsagen end er at finde, så er det ganske tydeligt, at vi har tiltagende angreb af kålbrokssvamp — også på lokaliteter, hvor den ikke har været kendt de foregående år“ (Harald Olesen); Morsø: „Kålbrokken mere udbredt end nogensinde før. Det kolde og fugtige forår har vel givet betingelser for angrebet, der kan findes i næsten alle marker“ (Engelhart Jensen); Vinderup: „Optræder i år på mange arealer, hvor ingen havde drømt om muligheden deraf“ (J. Rindom); Viborg: „Kålbrokssvamp er værre end de nærmest foregående år. Der er tilsyneladende stærkere angreb i de tidligt såede kålroemarkers end de sent såede, ligesom angrebet er værre på de tørre jorder end på de mere fugtige arealer“ (O. Th. Nielsen); Allingaabro: „Kålbrokssvamp er meget

udbredt i år, også på arealer hvor ellers sædskiftet er i orden, og hvor der kun kommer kálroer hvert 8. år" (N. Engvang Hansen); statens forsøgsstation, Ødum: „Meget stærke angreb. Pletvis er kálroerne totalt ødelagt. I stammeforsøg er alle stammer angrebet, også wilhelmsburger. Skaden — i form af ødelagte partier af roelegemet — er dog især alvorlig i bangholm. I raps sået i dæksæd i foråret er planterne i et skarpt afgrænset bælte næsten totalt forsvundet i 4 parceller. Raps sået efter byghøst mellem de ødelagte parceller er tilsyneladende ikke angrebet" (Kr. G. Mølle).

Kartofler.

Tørkeskade. Hadsund: „På tørre steder genvækst med dannelse af nye knolde. I eet bestemt tilfælde, et forsøg, var der 20—25 pct. nye knolde med en skør hud, som flossede op under optagningen" (E. Vilhelmsen).

Varmeskade (kvælning) i kartoffelkulerne har undertiden forvoldt en del skade på for stærkt dækkede kuler.

Indvendige rustpletter i kartoffelknoldene omtales kun af enkelte indberettere, og det har da navnlig været i Alpha, der har været standset i væksten i tørkeperioden i sommer.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Statens Plantetilsyn meddeler, at nye angreb af denne svamp i år indtil udgangen af oktober blev konstateret i følgende 6 sogne: Karup (Viborg Amt), Gudum (Ringkøbing Amt), Egved og Kolding Købstad (begge Vejle Amt), Seem (Ribe Amt) og Magstrup (Haderslev Amt).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Til trods for et ret ringe angreb på toppen synes knoldangrebet mange steder at have antaget et betydeligt omfang som følge af eftersmitte ved optagningen fra endnu ikke fuldt nedvisnet top. Man ser ofte, at denne eftersmitte først er blevet synlig efter nedkulingen, og dette har beredt mangan en kartoffelavler ubehagelige overraskelser i form af forrådelser i kulan. Allingaabro: „Det fugtige vejr nu ved optagningen i forbindelse med, at toppen var grøn, gjorde sit til, at der i høj grad er tale om skimmel på knoldene. Desuden kneb det at få toppen slået ned med selv 10 kg natriumklorat pr. td. ld., uanset vejret var tilfredsstillende" (N. Engvang Hansen); Videbæk: „Ikke værst hos de sildige sorter, men sine steder meget ondartet i de tidligere sorter" (L. Hangaard Nielsen); Brande-Thyregod: „Forekommer i næsten alle kartoffelpartier. Ved optagningen kun få smittede knolde. Topsmitte ved optagningen særlig i det varme, tågede vejr i september. Flere partier er umulige at sortere. Gode resultater af dræbning af toppen, men begrænset smitte dog konstateret, hvor toppen er sprojttet vissen 14 dage før optagning" (P. Trosborg); Ribe: „De sene sorters knolde har de allerfleste steder været i intim berøring med top, der var halvt grøn og halvt skimmeldræbt, og der er derfor talt om en meget voldsom skimmelsmitte. — Også i nogle tilfælde, hvor toppen har været knust, er angrebet på knoldene slemt" (Aage Buchreitz); Frederiksborg Amt: „Angreb

af skimmel på knoldene er i år meget stærkere, end man skulle vente efter det svage angreb på toppen" (W. Nøhr Rasmussen).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) på sildige sorter omtales i mange tilfælde med stærke eller ret stærke angreb, men gennemgående har de dog været mere godartede end på de tidlige sorter.

Vådforrådnelse (bakteriose) i kartoffelkulerne har flere steder antaget et foruroligende omfang. Som oftest har skaderne deres oprindelse i skimmelangreb. Herning: „Varmeskade i kulerne synes meget ondartet i år. Til trods for, at kartoflerne var fri for skimmel ved optagningen, har der senere vist sig meget ubehagelige overraskelser for avlerne. I mange tilfælde er Bintje totalt ødelagt af skimmel og må koges til svinene. Det er særligt de tidligst optagne kartofler, der ikke var afgroede ved optagningen. Det viser sig endvidere, at de gengroede knolde holder sig meget dårligt, ligesom det ofte er dem, der er befængt med skimmel. Årsagen til skaden må være, at temperaturen i kulerne har været alt for høj, og det vil være at anbefale, at der bygges langt flere kartoffelhuse, således at man bliver i stand til at beherske temperaturen bedre end i kuler. Kartoffler er en meget dyr afgrøde, hvilket alle landmænd ved. Det er derfor ubegribeligt, at der ikke gøres noget mere for at få denne afgrøde godt bevaret — særlig med de sidste tre års vanskeligheder in mente" (C. J. Henriksen); Kibæk: „Et kraftigt skimmelangreb og en lidt for rigelig dækning i det milde vejr, vi har haft indtil nu, har fået mange kartoffelkuler til at falde sammen" (H. Quistgaard Mortensen); Give: „Der foreligger en del eksempler på, at kartoffelkulerne er „brændt sammen", og mange har måttet sortere kulerne igennem for at redde kartoflerne. Et parti kartofler, der den 2. oktober var nogenlunde, er fuldstændig rådnet ved opbevaring i en kælder i 3 uger. Opkøb af kartofler her på egnen er gået stærkt tilbage i den sidste tid. Kartoffelhandlerne holder sig tilbage for at se, om kartoflerne er holdbare" (Arne Anthonsen).

Ole Wagn.

Sygdomme på havebrugsplanter.

Frugtræer og frugtbuske.

Grenskurv (*Fusicladium dendriticum* og *F. pirinum*) på æble- og pæreskud er kun iagttaget som forholdsvis svage angreb. Fra Nordvestsjælland skrives: „Man sprøjter nu næsten overalt lige indtil plukningen; vi har endnu ikke set grenskurv“ (E. Agger), og fra Horsens: „Så vidt jeg kan bedømme, er grenskurven af betydeligt mindre omfang end frugtskurven“ (Chr. A. Nørholm).

Specielt om pæreskurven på frugterne citeres følgende: Maribo Amt: „Ingen større udbredelse, naturligvis dukker der en del skurvede grenpartier op, men angrebene her stammer fra først på sommeren“ (J. Klarup-Hansen); Maribo Amt: „På de steder, hvor pæreskurven har fået indpas, har den været slem. Meget tyder imidlertid på, at en del avlere endnu ikke er fuldt fortrolige med anvendelsen af koncentrationsprøjer, således at der ubevidst er blevet sjusket med arbejdets udførelse“ (N. T. Nilsson), og fra statens forsøgsstation, Hornum: „Enkelte sorter fik ret slemme angreb lige før høst, og disse bredte sig i kasserne, efter at frugten var plukket“ (I. Groven).

Gloeosporium spp. på æblefrugter meldes af nogle indberettere som ret alvorlig, medens andre højst taler om svage angreb. Udover at der nok også er nogen forskel på sygdommens angrebsstyrke fra den ene lokalitet til den anden, gør sig dog også et andet forhold gældende. Det har nemlig vist sig, at der i frugthuden i priksygepletter ret hurtigt under lagringen dannes brune, lidt nedsunkne pletter, der kan være op til $\frac{1}{2}$ cm i tværmål. Sådanne æblepletter har vi bemærket såvel på indsendte prøver som ved besøg på frugtlagre. Talrige mikroskoperinger har stedse vist, at der oftest hverken udvikles *Gloeosporium* eller andre svampe. Vi er derfor mest tilbøjelige til at mene, at der må være tale om fysiogene pletter, hvis fremkomst sandsynligvis står i forbindelse med den abnorme sommer.

Pletterne mangler den lysere midte, der ofte dannes ved *Gloeosporium*-angreb. Da vore indberettere ikke har lejlighed til at mikroskopere, vil de let kunne komme ud for fejlvurdering med hensyn til brune pletter i æblerne — og netop heri mener vi, der kan være en forklaring på indberetternes vekslende bedømmelse af *Gloeosporium*-svampenes udbredelsesgrad.

Ud fra vore egne iagttagelser vil vi formene, at *Gloeosporium* endnu ikke kan siges at være alvorlig, og at en pålidelig bedømmelse må vente til senere på vinteren.

Priksyge i æbler bliver på indeværende tidspunkt af mange indberettere bedømt som en af de værste skavanker for dette års æblehøst. Som årsager til skaden anføres de relativt store frugter samt sommerens tørkeperiode; hertil skal dog bemærkes, at priksyge i år også er fundet i middelstore og undertiden endda i små frugter — og yderligere kan anføres, at en bestemt plantage i sommer flere gange foretog kunstig vanding, hvilket gav

særdeles smukt løv og kønne frugter, men kort før plukning viste det sig, at der alligevel var ikke så lidt priksyge. Nordvestsjælland: „Så måske alvorligere ud, mens æblerne hang på træerne. Alligevel nedsætter angrebene høstens værdi stærkt. Her på egnen værst i Bodil Neergaard“ (E. Agger); Sorø Amt: „Synes at være meget udbredt i år. Et parti Cox's Orange (25 ks.) blev opsorteret, og efter 8—10 dage på lageret blev der opsorteret igen, og 5 ks. blev frasorteret med priksyge“ (Ejner Christensen); Sjælland: „Findes spredt i større eller mindre grad; da æblerne mange steder er store i år, er der også noget priksyge. Jeg har set mange store Cox's Orange med priksyge. Bodil Neergaard er også enkelte steder meget slemt angrebet“ (Børge Jørgensen); Maribo Amt: „Er gennemgående slem i år. Flere steder er store partier ødelagt. Angrebet skyldes sikkert den stærke vækst, der efterfulgtes af regnen i september måned“ (N. T. Nilsson); Maribo Amt: „Det er vist for meget at sige, at priksygen endnu er stærk, men at der er meget, er rigtigt, og der er almindelig frygt for, at skaden skal vise sig at være stor senere hen. Men allerede nu er der noget at sortere fra“ (J. Klarup-Hansen); Frejlev: „Vi har ikke set det så alvorligt før; i Bodil Neergaard (gamle træer) er der op mod 30 pct. med priksyge“ (A. Diemer); Jylland: „I en plantage på Silkeborg-egnen har priksygen ødelagt ca. 80 pct. af Bodil Neergaard, og det er jo desværre ikke de „mindste og grimteste“ frugter, det går ud over. Reaktions-tallet er meget højt, men det er også stiv lerjord“ (Arne Pallesen), og fra statens forsøgsstation, Hornum: „Efter at frugten var hostet, blev angrebene af priksyge yderligere forværret. Enkelte steder har dette angreb været katastrofalt i år“ (I. Groven).

Glasæbler er kun iagttaget som svage forekomster hist og her. Dog anføres det fra Hornum, at skavanken kan være ret udbredt, og samme opfattelse har vi selv; de stærkt farvede frugter kan i mange tilfælde skjule symptomerne, så der vil muligvis senere på lagringssæsonen komme nye observationer frem.

Mogens H. Dahl.

Skadedyr på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Fritfluen (*Oscinis frit*). Kun i 3 beretninger skrives der om angreb, således fra Lemvigegnen: „Fritfluellarverne har raseret mange hvedemarker, der er sået omkring den 20. september i forholdsvis friskpløjet grønjord“ (S. Andreassen); fra Ulstrup: „Overalt, hvor der er sået hvede i grønjord, ser det ud til ret stærke angreb. Som oftest pløjes jorden for sent inden såning. I eet tilfælde (nyt sædskifte) var der et stærkt angreb, hvor forfrugten var græs. Næsten intet angreb, hvor forfrugten var havre“ (H. P. Nielsen), og fra statens forsøgsstation, St. Jyndeved: „Vi har haft et ret kraftigt angreb i rug efter grønjord. Marken kassabel. Især den ene halvdel af marken kraftigt angrebet. Denne halvdel blev pløjet sidst. Dette er måske forklaringen. Samme halvdel havde dog også det kraftigste græslag, hvorved den måske har virket mere tiltrækkende“ (J. Sandfær). Desuden er der besvaret forespørgsler om fritflueangreb fra Koldingegnen, Nordfyn og Roskildeegnen.

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). Følgerne af angreb tidligere på året ses nu meget udpræget i kålroemarkerne. I forbavsende mange beretninger gives der dog udtryk for, at der i løbet af efteråret er sket en genvækst, således at resultatet oftest er blevet mangetoppede roer og ikke i så stor udstrækning som frygtet en ødelæggende bakteriose. Angrebets styrke og bakteriosens omfang varierer fra egn til egn, hvilket vil fremgå af følgende beretninger: Brønderslev: „I kålroer har jeg ikke konstateret angreb, derimod falder en hel del turnips, men det er jo en almindelig foreteelse på denne årstid“ (Harald Olesen). Aalborg: „Krusesygen har ikke forværret sig i oktober, og forholdsvis mange af de angrebne roer har sat en ny top, og færre end sædvanligt er blevet halsrådne“ (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Morsø: „Mange marker er meget stærkt ødelagt af krusesyge med halsråd, der i år er fortsat helt hen i oktober“ (Engelhart Jensen). Viborg: „Krusesyge er værre end i mange år. I mange tilfælde er roerne angrebet indtil 90 %. Hvor krusesygen optræder sammen med bormangel, forårsager den ret store tab“ (O. Th. Nielsen). Hadsund og Omegn: „Bakteriosen er slem i år. Krusesygegalmyggen og den udbredte bormangel i forening har i høj grad virket befordrende“ (E. Vilhelmsen). Statens forsøgsstation v. Ødum: „Krusning ses i næsten alle kålroetoppe. Halsråd forekommer i ca. 20 % af roerne, men kun sjældent er forrådnelsen dyberegående“ (Kr. G. Mølle). Århus Amt: „Almindelige stærke angreb — enkelte marker ødelægges af halsråd, som tidlig aftopning ikke har forhindret. Nydannet top har standset en del angreb“ (B. Nørsgaard). Hads Herred: „Halsråd findes i alle kålroemarker, men skadevirkningen bliver mindre end antaget, idet bakterieangrebet

i de fleste tilfælde er standset i halsen" (Arne Hansen). Brande-Thyregod: „Angreb findes i alle kålroemarker og er meget udbredte i de fleste. Kun få marker har større skader af halsråd. Oftest er der dannet ny top, før skaden blev så stor" (P. Trosborg). Borris: „Stærke angreb i næsten alle marker. I marker, hvor der er både tørre og fugtige partier, synes det, som om angrebet er stærkest i de fugtige partier — altså de steder, hvor roerne har lidt mindst af tørken. Angrebet af halsråd så for nogen tid siden ret faretruende ud, men i mange tilfælde standsede forrådnelsen, og roerne satte ny top. Enkelte landmænd forsøger aftopning af de angrebne roer. Det er dog tvivlsomt, om der opnås nogen større fordel derved" (A. Madsen). Statens forsøgsstation, Askov: „Angreb meget stærkt udbredt i kålroer, hvor skaden må betegnes som ret alvorlig" (H. Agergaard). Statens Marskforsøg, Ribe: „En overgang så angrebet ud til at være stærkt, og toppen er da også præget af angrebet, men nu ved optagningen er der alligevel forbavsende få roer med halsråd" (C. M. Kjellerup). Vis Herred: „Mange meget stærke angreb er konstateret i kålroer" (N. A. Drewsen). Vestsjælland: „Kållus og krusesyge ødelagde den førstansatte top i kålroer, som nu står med friske blade i 2. omgang. Forrådnelsen i rodhalsen går dog ikke ret dybt" (Stanley Jørgensen). Bornholm: „Angreb af krusesyge er fortsat; der er også tale om ret kraftigt angreb de steder, hvor der er skudt ny top frem" (A. Juul-Nielsen).

Den store kålflue (*Chortophila floralis*). Angreb i kålroer findes meget almindeligt på de jyske sandjordsegne, men i forhold til tidligere års stærke angreb må de betegnes som meget moderate; kun sjældent er der tale om alvorlig skade. Iøvrigt skrives der om angrebene: Statens forsøgsstation ved Tylstrup: „Efter optælling i kålroestammerne er ca. 10—12 pct. svagt angrebne. Roerne friske og pæne i modsætning til forrige år" (Aage Bach). Aalborg: „Det sene angreb af kålfluelarver er absolut værst på den høje løse og varme jord; og på en enkelt mark, hvor jorden ved sidste radrensning var skrabt bort fra roerne, var angrebet særlig slemt, hvilket tyder på, at en stærk hypning kan hjælpe mod angrebet" (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Aalborg Amt: „Helt ødelæggende angreb findes få steder. Det så i sidste uge ud til, at larverne flere steder var ved at forpuppe sig. Der er fundet flere roer, der bærer præg af „stort besøg“, hvor der kun er få larver tilbage" (N. C. Øvlisen). Nibe: „Spredte angreb af den store kålflues larve forekommer næsten overalt på Nibeegnen. De værste angreb er iagttaget ved Halkjær, hvor både kålroer og turnips er angrebne. Angrebene må dog i år betegnes som lette" (G. Heltoft). Morsø: „Der er fundet angreb flere steder på øen, bl. a. Todsø, Hesselbjerg" (Engelhart Jensen). Midt- og Vesthimmerland: „Navnlig i Vesthimmerland. Det er dog mit indtryk, at den tilbagegang i angrebsstyrke, der begyndte sidste år, er fortsat i år" (Rud. Jensen). Vinde-rup: „Efterhånden som kålroedyrkningen ophører i de truede områder, bliver de helt ødelagte afgrøder færre. Der findes dog stærke angreb i Ejlsing og Sevel Sogne. Dog ikke så stærke som sidste år (J. Rindom). Viborg: „Der findes udbredte, svage angreb af den store kålflue, og i de fleste tilfælde

uden betydning. Det er i alle tilfælde værst i de dele af markerne, som består af let sandjord" (O. Th. Nielsen). Hadsund og Omegn: „Angreb findes i det nordøstlige opland. Den er dog forbavsende godartet i år. Der var ventet langt stærkere angreb" (E. Vilhelmsen). Nr. Snede: „Optræder i meget mindre grad end i de nærmest foregående år" (Sv. Aa. Jacobsen). Kibæk: „Medens det her på egnen mange steder har været umuligt at dyrke kålroer, dyrkes der i år kålroer på de udsatte steder, og det ser ud til, at det går. Æglægningen har været minimal imod tidligere år" (H. Quistgaard Mortensen). Grindsted: „Angrebsstyrken kan vel groft betegnes som en trediedel af angrebet i 1954, hvilket skyldes et mindre antal larver, medens udbredelsen i markerne tilsyneladende er den samme. Fodermarvkål er stærkere angrebet end kålroer" (J. J. Jakobsen).

Skadedyr på havebrugsplanter.

Frugtræer og frugtbuske.

Syrhveps (*Ametastegia glabrata*). Kun i 3 af de indkomne beretninger meldes om angreb af betydning. Fra Nykøbing F. skrives: „Lidt vanskeligt at danne sig et billede af skadernes omfang på nuværende tidspunkt. Men i eet tilfælde klagede man over betydelige angreb" (J. Klarup-Hansen). Sorø Amt: „Ses ret almindeligt — enkelte plantager en hel del — i andre kun få frugter angrebet" (Ejner Christensen). Holbæk Amt: „Et enkelt tilfælde temmelig slemt" (Henrik Nielsen). Nordvestsjælland: „Kun i to plantager set ret stærke angreb" (E. Agger).

Knopviklerlarver (*Tortricidae*). Overfladegnav på æbler er vel bemærket mange steder, men har sjældent været af større betydning.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). 7 beretninger melder, at angrebene har været svage, medens der i 12 skrives om middelstærke til stærke angreb. Fra Aabyhøj skrives: „Almindeligt udbredt i år" (Niels Gram). Frejlev: „Øjensynligt et nyt angreb her først i oktober, da var der mange nye huller især i Belle de Boskoop" (A. Diemer). Maribo Amt: „Angrebene er almindelige, og ikke så få steder ret ondartede. Den første giftsprøjtning mod viklerne har sikkert i år været udført for tidligt, idet larverne først blev set på et relativt sent tidspunkt" (N. T. Nilsson). Nordvestsjælland: „I forhold til tidligere år er der for mange huller efter æbleviklere i de nyplukkede æbler" (E. Agger). Sorø Amt: „I småhaverne er angreb voldsomme i forhold til antal frugter, men dem er der ikke mange af. I erhvervsplantagerne er der ikke flere, end at artens bestånd er sikret" (Ejner Christensen). Stevns-Fakseegnen: „Der er æbleviklere i en stor procentdel af æblerne, men alligevel er der vist nok færre, end der plejer at være" (Philip Helt). Næstved: „Angrebene fortsatte omtrent usvækket lige til plukning" (M. E. Elting).

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). 5 beretninger melder om svage, 6 om middelstærke og 11 om stærke angreb. Det fremhæves ofte, at vinteræg er lagt i stor mængde. Århus: „Især på blomme- og æbletræer har der været kraftige angreb i eftersommeren, og mange træer er stærkt belagt med vinteræg“ (Aage Gylling). Maribo Amt: „Ikke mange plantager har kunnet sige sig fri for rødt spind. Der er flere steder masser af vinteræg. Systox har ikke alle steder formået at holde angrebet nede. Der er al grund til at have opmærksomheden henledt på det røde spind ved udarbejdelse af sprøjteplaner for det kommende år“ (N. T. Nilsson). Holbæk Amt: „Alle grader af angreb ses — foruden på æble og blomme også set på seljeron“ (Henrik Nielsen). Sorø Amt: „Udbredt — vinteræg i massevis“ (Ejner Christensen). Stevns-Fakseegnen: „Det undrer mig, at jeg ikke har set mange flere stærke angreb af rødt spind efter den tørre og varme sommer. Måske har det nogen betydning, at man for en stor del bruger svovlmidler, når man endelig sprøjter sine frugttræer“ (Philip Helt). Sjælland: „Midterne har vel de fleste steder fortsat deres tilværelse, og man finder nu store mængder vinteræg. Difenson og klorbensidmidler har mange steder i efteråret (august-september) været skuffende i virkning“ (Børge Jørgensen).

Køkkenurter.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). I 12 beretninger betegnes angrebene som svage, medens de i 9 omtales som middelstærke eller stærke. I 2 tilfælde gives udtryk for usædvanlig få og svage angreb, således fra Brønderslev: „Vi har i år haft forbavsende lidt eller nærmest intet angreb af gulerodsfluen“ (Harald Olesen), og fra Århus: „Ualmindeligt lidt angreb i år“ (Niels Gram). Om de mere betydende angreb skrives fra statens forsøgsstation v. Hornum: „Angrebsprocenten er ret høj på arealer, hvor fluen ikke er søgt bekæmpet, men angrebet er sent i år, og skaden meget „overfladisk““ (F. Knoblauch). Ulstrup: „Angrebene i år har været godartede. Sjældent at se helt ødelagte gulerødder“ (H. P. Nielsen). Borris: „Ødelæggende angreb ikke iagttaget, men mange gulerødder med larvegange“ (A. Madsen). Grindsted: „Almindeligt forekommende, dog ikke værre end det plejer. Gulerødder uden „orm“ synes at være en vare, der er vanskelig at få fat i“ (J. J. Jakobsen). Esbjerg-Varde: „Angrebene har sat sent ind de fleste steder her“ (Martin Sørensen). Statens forsøgsstation, Spangsbjerg: „Her på forsøgsstationen er det særlig anden generation, der har forvoldt skade. Op til ca. 90 pct. angrebne i ubehandlede gulerødder“ (Johannes Jensen). Skærbæk: „Alt for mange gulerødder er der „orm“ i, så de er uegnet til menneskeføde. Men selv dyr vil hellere have dem, når de er fri for „orm““ (Vald. Johnsen). Næstved: „Angrebene blussede stærkt op sidst på sæsonen“ (M. E. Elting). Stevns-Fakseegnen: „Det er sjældent at træffe gulerødder helt uden „orm“, men det er også sjældent at træffe de helt stærke angreb“ (Philip Helt).

Diverse skadedyr.

Oldenborrer (*Melolontha melolontha* og *M. hippocastani*). Kun 1 af de 13 modtagne beretninger omtaler iagttagelse af oldenborrer. Der skrives herom fra statens forsøgsstation v. Askov: „Kun undtagelsesvis træffes larver. Enkelte fuldt udviklede oldenborrer fandtes i jorden ved kartoffeloptagningen“ (H. Agergaard).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Der er konstateret angreb i vintersæd og kartofler enkelte steder. De forårsagede skader er dog sjældent af alvorlig karakter. Fra Aalborg Amt skrives: „Kun ganske enkelte angreb i rug er bemærket og mest, hvor rugen kommer som tredje afgrøde efter et års græs“ (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Aalborg Amt: „Der findes adskillige angreb i vintersæd. Pletvis er fundet ondartede angreb. Det er iøvrigt mit indtryk, at der i år er mange smælderlarver i jorden. Jeg finder dem ofte, når roer rykkes op og endda ikke sjældent ved jordprøveudtagning“ (N. C. Øvlisen). Hadsund og Omegn: „Mærkværdigt at ikke landmændene er mere opmærksomme på smælderlarverne. Skaderne er som oftest moderate, men almindelige“ (E. Vilhelmsen). Ribeegnen: „Enkelte mineringer i kartofler, men i det store og hele ret betydningsløst“ (Aage Buchreitz). Skærbæk og Omegn: „De hærger i en hvedemark, ja sikkert flere, men eet sted er det rent galt. Hveden bliver alt for tynd“ (Vald. Johnsen). Frederiksborg Amt: „Enkelte ret stærke angreb i vintersæd efter kløvergræs. Også i mange kartoffelmarker findes gnav af smælderlarver“ (W. Nøhr Rasmussen).

Knoporme (*Agrotis segetum*). I de fleste beretninger omtales udbredte og ofte ret alvorlige angreb på mange forskellige rodfrugter og rodurter, desuden er set enkelte angreb i prydplanter. Vi citerer nogle udtalelser om angrebene: Nibe: „Mange angreb i roer, men på grund af det sene tidspunkt er skaden begrænset“ (G. Heltoft). Statens forsøgsstation, Hornum: „Middelstærke angreb på rødbeder, gulerød, selleri, porre og tomat“ (F. Knoblauch). Hadsund og Omegn: „Spores ofte i kartofler og kålroer“ (E. Vilhelmsen). Århus: „Almindeligt i gulerødder“ (Niels Gram). Grindsted: „Almindelig forekommende i roer og kartofler, dog ikke i så stort tal, at det kan have nogen større økonomisk betydning“ (J. J. Jakobsen). Statens forsøgsstation Blangstedgaard: „Knopormene var meget slemme i kartoflerne, og der er ret stærke angreb i kålroer og rødbeder“ (Hans M. Jepsen). Frederiksborg Amt: „Det er ret almindeligt med gnav af knoporme i kartofler“ (W. Nøhr Rasmussen). Virumgaard: „Der er i år fundet ret mange knopormegnæv både i kartoffelknolde og på roer“ (S. P. Lyngby). Holbækeegnen: „Usædvanlig mange knoporme i rodfrugterne i år“ (Chr. Christensen). Nordvestsjælland: I en enkelt plantage er kløveren fuldkommen afgravid af knoporme på 5–6 td. ld. En mægtig stæreflok standsede deres hærgen“ (E. Agger). Sorø Amt: „Kraftige angreb ses næsten overalt. Rødbeder meget medtaget, og gulerødder har også mange skrammer. Porre

smages der også på" (Ejner Christensen). Næstved: „En del angreb, særlig på King Edward kartofler, desuden på rødbeder og andre rodurter" (M. E. Elting). Sjælland: „Jeg har set rødbedemarken, hvor alle rødbederne er ødelagte af knopormegnav" (Børge Jørgensen). Fra Alm. dansk Gartnerforening i København skrives: „Fortsatte angreb er set på rødbeder, chrysanthemum, salat, porre, stedmoder m. fl. kulturer", og fra Frejlev: „Er meget slem ved vore gulerødder" (A. Diemer).

Prosper Bovien og Jørgen Jørgensen.

SMÅREVNER (STJERNEREVNER) HOS ÆBLE

I løbet af de sidste 10—15 år har Statens plantepatologiske Forsøg modtaget et stadigt stigende antal beretninger om smårevner hos flere æblesorter, først og fremmest Pederstrup og Belle de Boskoop. — Udførte podningsforsøg viser, at sygdommen følger med podekviste fra angrebne træer, og derfor må anses for at være af virusnatur eller have rent genetiske årsager.

Sidste år var der i flere plantager tale om særdeles ondartede angreb, hvorimod sygdommen i år synes at optræde ret mildt.

Fra frugtavleres side har man i nogle tilfælde ment, at den milde optræden i år skyldes særlige foranstaltninger med hensyn til gødningstilførsel, men da sygdommen også synes at være „forsvundet“ mange steder, hvor man intet har foretaget sig i den retning, vil det nok være for tidligt at drage endelige konklusioner med hensyn til ovennævnte foranstaltningers heldige virkning.

Langt mere sandsynligt er, at den usædvanlig lange, varme og tørre periode i juli-august i nogen grad har undertrykt symptomerne på smårevner — noget der er særdeles almindeligt for mange virussygdommes vedkommende.

Det må derfor befrygtes, at hvis sommeren 1956 bliver mere kølig og fugtig end i år, vil smårevner igen forekomme hos de angrebne træer.

H. Rønde Kristensen.

<i>Cercospora herpotrichoides</i> ...	59	Forgiftning, byg	15
<i>Ceutorrhynchus assimilis</i>	45	Fosformangel, korn	3, 15, 30
<i>Ceutorrhynchus pleurostigma</i> ...	9	Fritfluelarver	8, 21, 40, 69, 135
<i>Chaetocnema consinna</i>	42	Frostmålerlarver	10, 25, 50
<i>Cheimatobia brumata</i> ...	10, 25, 50	Frostskade, bederoe	5, 16, 32
<i>Chortophila brassicae</i> og <i>Ch. floralis</i>	47, 75, 100, 121, 136	Frostskade, kålroe	33
<i>Claviceps purpurea</i>	58	Frostskade, kartoffel ...	6, 17, 34, 61
<i>Cneorhinus plagiatus</i>	46	Frostskade, korn	14, 30
<i>Cnephasia pascuana</i>	106	Frostskade, lucerne	16
<i>Cnephasia</i> spp.	54	Frostskade, pryddplanter	20
<i>Colletotrichum lindemuthianum</i>	92	Frostsprængninger, frugttræer	7, 18
Coloradobillen	48	Frugttræernes blomstring	36
<i>Columba palumbus</i>	76	Frugttræspindemiden	10, 25, 51, 78, 103, 124, 138
<i>Contarinia nasturtii</i> 46, 74, 99, 119, 135		<i>Fusarium nivale</i>	4
<i>Contarinia pyrivora</i>	50	<i>Fusicladium dendriticum</i>	19, 36, 63, 90, 113, 133
<i>Contarinia tritici</i>	69, 93	<i>Fusicladium pirinum</i> ...	19, 37, 64, 90, 113, 133
<i>Corticium fuciforme</i>	11	<i>Fusicladium radiosum</i>	39, 66
<i>Corticium solani</i>	34, 62	Fysiogene pletter, æble	133
<i>Corvus frugilegus</i>	40	Gåsebiller	8, 53, 80
<i>Corynebacterium rathayi</i>	31	Galmider, blomme	78, 104
<i>Cucumis virus 1</i>	39	Galmyg, gyvel	25
<i>Cylindrocarpon mali</i>	20	Glasæbler	134
<i>Daphne-mosaikvirus</i>	39	Glimmerbøsser	23, 45
<i>Dasyneura brassicae</i>	46, 74	<i>Gloeodes pomigena</i>	7
<i>Didymella applanata</i>	91	<i>Gloeosporium ribis</i>	91
<i>Diplocarpon rosae</i>	66	<i>Gloeosporium</i> spp., æble	7, 133
<i>Ditylenchus dipsaci</i> , bælplanter	9, 22, 41, 70, 93, 116	Goldfodsyge	58
<i>Ditylenchus dipsaci</i> , skalotteløg	82, (ill.)	Grå monilia	37
<i>Doralis pomi</i>	77, 102, 122	Gråskimmel, bederoe	5
Døde pletter i græsplæner	11	Gråskimmel, jordbær	38, 65
Elmesyge	107	Gråskimmel, tulipan	20
<i>Eriocampoides aethiops</i>	80	Grenskurv	133
<i>Eriosoma lanigerum</i> 49, 77, 102, 122		Græsplæner, døde pletter	11
<i>Erwinia atroseptica</i>	34, 62, 89	Græssernes meldug	58
<i>Erysiphe graminis</i>	58	Grønirisk	76
<i>Eurydema oleracea</i>	73	Gule blade, bederoe	111
Fasaner	73	Gule blade, drivhustomat	92
Ferskenbladlus	16, 42	Gulerodsbladloppen	51, 78, 104
Ferskenblæresyge	38	Gulerodsfluen 51, 79, 104, 125, 138	
		Gul monilia	65, 90, 114
		Gulrust	4, 31, 60
		Gulspidssyge	30, 88

Hårmyglarver	21	Kartoffelbrok	131
<i>Hadena basilinea</i>	93	Kartoffel-rodtiltsvamp	34, 62
Hagl, korn	88	Kartoffelskimmel 6, 34, 62, 89,	112, 131
Halmhveps	93	Kartoffelskimmel, tomat	92, 115
Havreål	21, 39, 68	Kartoffelskurv	112, 132
<i>Helminthosporium gramineum</i> ...	59	Kartofflens bladpletsyge	7
<i>Heterodera major</i>	21, 39, 68	Kirsebærknopper, visne	19
<i>Heterodera rostochiensis</i>	76, 101	Kirsebærlus	77
<i>Heterodera schachtii</i>	52, 70, 94	Kløverens knoldbægersvamp... 4,	110, 127
Hindbærsnudebillen	51	Kløversnudebiller	116
Hindbærstængelsyge	91	Knoporme	54, 81, 106, 126, 139
Hjerte- og tørforrådnelse 88, 110, 128		Knopviklerlarver	24, 124, 137
Holdbarhed, æble	7	Knækkefodsyge	59
<i>Hoplocampa brevis</i>	50	Kobbermangel, korn	30, 88
<i>Hoplocampa fulvicornis</i>	49	Kornlus	69, 93
<i>Hoplocampa testudinea</i>	50	Kransskimmel	60
Hundegræs bakteriose	31	Krusesygegalmyggen 46, 74, 99,	119, 135
Hvededræbersvamp	58	Krøllemosaik	62
Hvedemyg	69, 93	Kuldeskade, kålroe	17
<i>Hyalopterus pruni</i>	77, 102	Kuldeskade, korn	14, 30
<i>Hydroecia micacea</i>	54, 81	Kuldeskade, kartoffel	6 (ill.)
<i>Hylemyia antiqua</i> ... 51, 79, 105, 125		Kvælning, se varmeskade	
<i>Hylemyia coarctata</i>	8	Kvælstofmangel, korn	15, 30
<i>Hyponomeuta padellus</i>	52		
Indvendige rustpletter, kartoffel 131			
Jordbærål	25, 78	<i>Laspeyresia funebrana</i>	103, 123
Jordlopper	23, 45	<i>Leptinotarsa decemlineata</i>	48
Kålbladhveps	73, 97, 118	<i>Ligurinus chloris</i>	76
Kålbrok	33, 60, 89, 111, 130	Lucernens skivesvamp	110
Kålfluer	47, 75, 100, 121, 136	Lucernens vækst	16
Kålgalle-snudebillens larve	9	Lyspletsyge, bederoe.....	32, 60
Kålgalmyggen, se skulpegalmyggen.		Lyspletsyge, kålroe	17
Kållus	73, 96, 117	Lyspletsyge, kartoffel	61
Kålmøl	46, 73, 97	Lyspletsyge, korn	3, 15, 30
Kålorme	73, 98, 118	Løgfluen	51, 79, 105, 125
Kålroe-mosaiksyge	89, 111, 130	Løg-gråskimmel	115
Kålskimmel	33	Løgskimmel	38, 65
Kålsommerfugle, se kålorme			
Kåltrips	25, 52	Majsbrand	115
Kåltægen	73	Manganmangel, bederoe	32, 60
Kaliummangel, byg	14, 58	Manganmangel, kålroe	17
Kaliummangel, bælplanter	32	Manganmangel, kartoffel	61
Kartoffelål	76, 101	Manganmangel, korn	3, 15, 30
Kartoffelborenen	54, 81	Marmorering	111, 129

- Meldrøjersvamp, almindelig 58
 Meldug, græssernes 58
Meligethes aeneus 23, 45
Melolontha melolontha og *M. hippocastani* ... 10, 26, 53, 80, 105, 125, 139
Monilia fructigena 65, 90, 114
Monilia laxa 37
Monilia laxa f. mali 37
 Mosaiksyge, kartoffel 62
Myzus cerasi 77
Myzus persicae 16, 42
 Nattefrost, frugttræer 35
 Nattefrost, pryplanter 38
 Nedvisning, solbærbuske 18, 35
 Nøgen bygbrand 31, 59
 Oldenborrer 10, 26, 53, 80, 105, 125, 139
Ophiobolus graminis 58
Oscinis frit 8, 21, 40, 69, 135
Otiorrhynchus ligustici 9
Otiorrhynchus spp. 9
 Overvintring, bederoe 4
 Overvintring, kålroe 5
 Overvintring, kartoffel 6
 Overvintring, korn 2
 Overvintring, raps 6
Paratetranychus pilosus 10, 25, 51, 78, 103, 124, 138
Passer domesticus og *P. montanus* 69
Pegomya hyoscyami 22, 43, 72, 96, 117
Peronospora brassicae 33
Peronospora destructor 38, 65
Peronospora schachtii 5, 17, 33, 60
Phasianus colchicus 73
Phoma betae 16, 33
Phoma spp. 32
Phyllocoptes fockeui 78, 104
Phyllopertha horticola ... 8, 53, 80
Phyllotreta spp. 23, 45
Phytophthora infestans ... 6, 34, 62, 89, 92, 112, 115, 131
Pieris brassicae og *P. rapae* 73, 98, 118
 Pit-rot 6 (ill.)
Plasmodiophora brassicae ... 33, 60, 89, 111, 130
Plutella maculipennis ... 46, 73, 97
Podosphaera leucotricha 20, 37, 65
 Poppelskurv 39, 66
 Porremøl 104
 Priksyge 114, 133
Pseudopeziza medicaginis 110
Psila rosae 51, 79, 104, 125, 138
Psylla mali 24
Psylliodes chrysocephalus ... 9, 23
Pteronius ribesii 50
Puccinia glumarum 4, 31, 60
Puccinia graminis 31, 88
Pythium spp. 16, 32, 33
 Pæregalmøg 50
 Pærehveps 50
 Pæreskurv ... 19, 37, 64, 90, 113, 133
 Råger 40
 Rapsjordloppens larve 9, 23
 Ribbesvind, ribs 65
Ribes virus 1 65
 Rodbrand, bederoe 16, 33
 Rodbrand, ært 32, 60
 Rodfiltsvamp, kartoffel 34, 62
 Roeål 52, 70, 94
 Roegnaveren 46
 Rosencikaden 52
 Rosenmeldug 66
 Rosenstråleplet 66
 Runkelroebillen 22
 Rust, kartoffel 131
 Rynkesyge 62
 Rødt spind, se frugttræspindemiden
 Rønnebærmøl 103, 123
 Salpetersvidning, bederoe 32
Sclerotinia trifoliorum ... 4, 110, 127
 Selleribladpletsyge 91, 115
 Sellerifluen 52, 79, 105
Septoria apii 91, 115
 Simpelmosaik 62
Sitodiplosis mosellana 69, 93
Sitona spp. 51, 94, 117

Skivesvamp, frugtbuske	91	<i>Trioza apicalis</i>	51, 78, 104
Skivesvamp, lucerne	110	Tulipangraskimmel	20
Skjoldbiller	42, 71	<i>Typhlocyba rosae</i>	52
Skovduer	76	Tørke, bederoe	88
Skulpegalmyggen	46, 74	Tørke, kålroe	88
Skulpesnudebiller	45	Tørke, kartoffel	61, 89, 112, 131
Smårevner, æble	141	<i>Uromyces betae</i>	129
Smutuglen	124	<i>Ustilago nuda</i>	31, 59
Smælderlarver	8, 26, 53, 80 105, 126, 139	<i>Ustilago zeae</i>	115
Snareorme, se æblespindemøl		Vådforrådnelse, kartoffel ...	113, 132
Snegle	9	Varmeskade, bederoe	5
Sneskimmel	4	Varmeskade, kartoffel	6, 131
Sodplet	7	<i>Verticillium albo-atrum</i>	60
<i>Solanum virus 14</i>	61	Viklerlarver	54, 106
Solbær, nedvisning	18, 35	Vinterskade, frugttrær og frugt- buske	35
Sortbensyge	34, 62, 89	Vinterskade, prydplanter	38
Sortrust	31, 88	Virus-gulsot	16, 32, 60, 88, 110, 129
<i>Sphaerotheca mors uvae</i>	38	Vælsesyge	32
<i>Sphaerotheca pannosa</i>	66	<i>Yezabura malifolii</i>	77, 102, 122
Spiring, kartoffel	34	Æblebladloppen	24
Spiringsfusariose	15, 127	Æblebladlus, den grønne	77, 102
Spiringsskade, byg	3	Æblebladlus, den røde	77, 102
Spurve	69	Æblehveps	50
Stankelbenlarver	8, 26, 55	Æblekræft	20
Stikkelsbærdæber	38	Æblemeldug	20, 37, 65
Stikkelsbærhveps	50	Æbleskurv ...	19, 36, 63, 90, 115, 133
Stikkelsbærmåleren	25	Æblesnudebiller	49
Stjernerevner, æble	141	Æblespindemøl	52
Stribesyge	59	Æblevikleren	78, 103, 123, 137
Stængelål, bælplanter ...	9, 22, 41, 70, 93, 116	Øjepletsvamp	59
Stængelål, skalotteløg	82 (ill.)	Øresnudebiller	9
Svidning med kunstgødning, korn	3		
Svidning med salpeter, bederoe...	32		
<i>Synchytrium endobioticum</i>	131		
Syrhvepsen	122, 137		
<i>Taphrina deformans</i>	38		
<i>Taphrina pruni</i>	37		
<i>Thrips angusticeps</i>	25, 52		
<i>Tipula paludosa</i>	8, 26, 55		
Tobaksnekrose-virus, tulipan	20		
Tomater, virus	38		
<i>Tortricidae</i>	24, 124, 137		

Illustrationer:

Kartoffelknolde med kuleskade (pit-rot)	6
Stængelålene har ødelagt logskæl- lenes inderside, der er blevet „melet“	83